

A tartalomjegyzék néhány fejezetcíme:

- Ütérekötés és sodrás (*Deligatio et torsio arteriarum*)
- Lékezés. Az állüreg átfúrása (*Trepanatio, Perforatio antri Highmori*)
- Látaképlet (*Koremorphosis*)
- A ki- és beszegély (*Operatio ectropii, entropii*)
- Gög – gögsíp – és bárzsingmetszés, mell- és hascsapolás (*Laryngo tracheo – et oesophagotomia, paracentesis thoracis et abdominis*)
- Hugycsapalkalmazás, kőmetszés (*Applicatio catheteris, lithotomia*)
- Kiizelés (*Earticulatio*) stb.

A bevezetésből idézem:

„Nyelvünkön a sebészi tudomány különféle ágai megjelenvén, a megindított sebészi gépely országunkban ezután tán jobban haladand, azért is szerkesztőségünk tárunk tisztelt olvasói összehatása által pártoltatván, ez után minden erővel azon leend, hogy tudományunk más ágaiban is hasznos munkák jelenjenek meg” (2).

IRODALOM

1. Balassa Béla A *Kossuth idők hazafias orvosai* München, Karpathia Kiadó 1954.
2. Bugát Pál, Flór Ferenc A *nevezetesebb sebészi véres műtételek Doctor Fritze-től, bevezetve Diefenbach által...* kiadva az Orvosi Tár szerkesztői által Pest, Trattner 1839.
3. Kapronczay Károly A „legmagyarabb magyar” orvos emlékezete. Flór Ferenc Orvosi Hetilap, 1996;137/30:1652–3.
4. Schedel Ferenc *Figyelmező az egyetemes literatura' körében Hazai literatura.* Sebészet 1839;3/31:501–9.
5. Varga Lajos Flór Ferenc. *Az Orvostörténeti Könyvtár Közleményei* 1957;21–22:43–51.
6. Zétény Győző *A magyar szabadságharc honvédorvosai* Budapest, Egyetemi ny. 1948:1–88.

Nyáry Szabó László

TORZAZSÍRSAV – TORZOLAJSAV

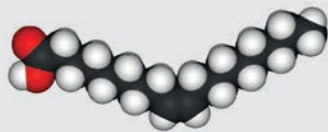
a zsírsavak transzvesztitája

A tömegétkezdék befültelt olajsütőiben punnyadva tobzódó roncsolajok, roncs(a)-zsírok, meg bennük a roncs(a)-zsírsavak vagy inkább torzazsírsavak (transz-zsírsavak) rendkívüli módon rontják életkilátásainkat. Ezekhez adódik még az évtizedeken át hazudva hirdett – ma már tudottan kétes egészségességű – művajak rengetege. Butítanak is, rákkeltőek is, meg ondórontóak, minthogy roncsolják az ondósejtjeinket, így a termékenységünket is. (A „Termő-Meddő” [Fertil Steril] lap egy tanulmányában már egy évtizede igazolta és hírlelte is ezt.¹)

A leggyakoribb **roncsazsírsav** az elaidinsav (olaj-mint-sav), a „**torzolajsav**” vagy „**roncsolajsav**” a telítetlen **olajsavból** (oleinsavból) **képződik** olajban való (túl) sokszori sütéskor vagy szándékolt ipari átalakításkor, például margarinosításkor. Az olajban való sütés(ek) számával gyakoribbodik a korcsul „**korcs**()**olajsav**”-vá. A „**roncsolajsav**” szójátéka e gyilkos háj **roncsoló** képességével is igen beszédes. Valójában a „**torzolajsav**” jobban jelzi e szerkezeti különbséget, amelyet a **transz-zsírsavak szótorzából** magyarítottam a létrehozás roncsolóan gyötrelmes elvén. Ez utóbbi bevett „transzvesztita” szó-khimaira tükörfordítottan az angol **trans fatty acid kifejezés korcsa**.

A természetes olajokkal szemben a zsírszerű (szerkezetű)vé váló torz olajokra összegképletük alapján illik az „**olajsav**”, de szerkezeti képletük és térbelileg is valóságú modelljeik képe alapján a „**zsírsav**” név is. Minthogy természetellenes és káros, mi több, nyomorító gyilkos anyagok, így méltán illik a „**roncs**”, a „**torz**” vagy a „**korcs**” előtag is nevekbe.

Az **olajsav** (oleinsav) természetes térdes, vagy képletesebben talán inkább „derekas” hajlatú „cisz” alakja a kettős, avagy a telítetlen kötését nem rejtegeti, hanem a **hájpálcika** tisztos töretésében is büszkén viseli.

A telítetlen **olajsavból** (oleinsavból) **képződik** ipari átalakításkor, mint például margarinosításkor vagy sokszori sütéskor a legközönségesebb **roncsazsírsav**, láthatóan **torzazsírsav**, a „**torzolajsav**” (elaidinsav), a „**roncsolajsav**”...

A gombóc-modellen vagy **bogyó(s)modellen** (Sz.) a zúr maga a göcs, az enyhe töretés a szénlánc közepén, amely egészségesben a lánc éles hajlását adja, itt azonban mint egy rossz ficam jelentkezik. Nevezhető ez alapján akár „**göcs(ös)olajsav**”-nak vagy „**olajgöcs(ös)sav**”-nak is, de bizony még „**olajficamsav**”-nak is... Az angolmán gölemi szókorcsokhoz képest ezek persze mind csak bájos, szelíd szócsibék.

A torzolajak bűnjegyzéke megdöbentően hosszú... A zabolá(z)atlan multikulti mindannyiunkat mérgez a **hulladételeivel**. No persze: „Mindenkinek maga dönt!” Állítólag... Szabad világban élünk.

A kérdés csak az, hogy tudjuk-e egyáltalán, mit eszünk, vagy hogy mit etetnek meg velünk?!

¹ Chavarro JE, Furtado J, Toth TL, Ford J, Keller M, Campos H, Hauser R. *Trans-fatty acid levels in sperm are associated with sperm concentration among men from an infertility clinic* Fertil Steril 2011;95(5):1794–7. doi: 10.1016/j.fertnstert.2010.10.039. Epub 2010. nov 11.